

הנחיות היועץ המשפטי לממשלה	משפט פלילי מדיניות התביעה
תאריך: כ' תמוז תש"ף, 12 יולי 2020 מספר הנחיה: 4.1115	מדיניות אכיפה בעניין חוק איסור צריכת זנות (הוראת שעה ותיקון חקיקה), תשע"ט-2019

מדיניות אכיפה בעניין חוק איסור צריכת זנות (הוראת שעה ותיקון חקיקה), תשע"ט-2019

מטרת הנחיה זו היא להתוות את מדיניות האכיפה של עבירת צריכת מעשה זנות הקבועה בסעיף 2 לחוק איסור צריכת זנות (הוראת שעה ותיקון חקיקה), תשע"ט-2019 (להלן: '**חוק איסור צריכת זנות**' או '**החוק**'), בשים לב לכך שהיא מהווה גם עבירה מנהלית לפי סעיף 3 לחוק.

חוק איסור צריכת זנות פורסם ביום ד' בשבט, תשע"ט, 10 בינואר 2019, ותחילתו שמונה עשר חודשים מיום פרסומו. החוק נחקק כהוראת שעה לתקופה של חמש שנים. עובר לחקיקת החוק, צריכת זנות מבגיר או בגירה לא היוותה עבירה פלילית. עם זאת, חלו איסורים פליליים על גורמים שונים בתעשיית הזנות, לפי סימן י' לפרק ח' בחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: '**חוק העונשין**'), כגון עבירת הסרסרות, עבירות של הבאת אדם לזנות, עבירות של החזקה או השכרת מקום לזנות, עבירות של פרסום בדבר שירותי זנות, וכן חל איסור על צריכת מעשה זנות מקטין. חוק איסור צריכת זנות קבע לראשונה בדין הישראלי איסור על צריכה של מעשה זנות מבגיר.

יובהר כי אין במדיניות האכיפה ויסודותיה של עבירה זו של איסור צריכת זנות מבגיר כדי לשנות מפרשנות ביחס לעבירה לפי סעיף 203ג לחוק העונשין - איסור צריכת זנות מקטין. זאת, בכלל הסיבטים הרלוונטיים המוסדרים בהנחיה זו.

1. העקרונות שבבסיס החוק

חוק איסור צריכת זנות גובש על בסיס דו"ח הצוות הבין-משרדי לבחינת הכלים לצמצום צריכת זנות (להלן: '**דו"ח הצוות הבין-משרדי**'). מטרת העבירה אשר נקבעה לאיסור צריכת זנות היא להביא לצמצום צריכת הזנות בישראל, לנוכח מאפייניה הפוגעניים. העבירות בחוק איסור צריכת זנות מבטאות שינוי תפיסה משמעותי בנוגע להתנהגות שלא הייתה אסורה עד כה, ומטרת הנחיה זו היא להתוות את מדיניות מערכת אכיפת החוק ביחס לכך. יובהר כי על האכיפה של נושא זה להיעשות בזהירות ובהדרגתיות, הכל כפי שיפורט בהנחיה זו.

2. הוראות חוק איסור צריכת זנות

מטרתו של חוק איסור צריכת זנות, לפי סעיף 1 לחוק, היא להביא לצמצום הזנות באמצעות קביעת איסור צריכת זנות, כחלק ממהלך משולב הכולל חינוך והסברה לציבור, והרחבת דרכי טיפול ושיקום לאוכלוסיות בזנות, מתוך הכרה במאפייניה הפוגעניים של הזנות ובנזקים הכרוכים בה.

החוק קובע שני איסורים פליליים: האחד על צריכת מעשה זנות, והשני על הימצאות במקום המשמש באופן מלא או חלקי למעשי זנות, במטרה לצרוך מעשה זנות. לעניין האיסור השני נקבעה בחוק חזקה, הניתנת לסתירה, כי יראו אדם הנמצא במקום שעיקר השימוש בו למעשי זנות, כמי שמטרתו לצרוך מעשה זנות. העונש בצד האיסורים האמורים הוא קנס כאמור בסעיף 61(א)(3) לחוק העונשין. להלן לשון סעיף 2 לחוק:

2. העושה אחד מאלה, דינו – קנס כאמור בסעיף 61(א)(3) לחוק העונשין, התשל"ז-1977:

- (1) צורך מעשה זנות;
- (2) נמצא במקום המשמש, באופן מלא או חלקי, למעשי זנות, במטרה לצרוך מעשה זנות; לעניין זה יראו אדם הנמצא במקום שעיקר השימוש בו הוא למעשי זנות כמי שמטרתו לצרוך מעשה זנות, אלא אם כן הוכח אחרת.

עוד קובע החוק, בסעיף 3, כי עבירה כאמור בסעיף 2 לחוק היא **עבירה מינהלית** כמשמעותה בחוק העבירות המינהליות, תשמ"ו-1985 (להלן: '**חוק העבירות המינהליות**') והוראות חוק העבירות המינהליות יחולו עליה בשינויים המחויבים. בסעיף 4 נקבע כי לעבירה מינהלית לפי סעיף 2(1), לרבות ניסיון לעבור עבירה כאמור, וכן לעבירה מינהלית לפי סעיף 2(2), יהיה קנס מינהלי קצוב של 2000 ₪, ובעבירה מינהלית חוזרת לפי הגדרתה בחוק העבירות המינהליות¹ (להלן: '**עבירה חוזרת**') – כפל הקנס האמור.

סעיף 5 לחוק מסמיך את שר המשפטים, בהסכמת שר העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים, **לקבוע בתקנות אמצעי חלופי לתשלום הקנס המנהלי**, כולו או חלקו, שיוטל על מי שעבר עבירה כאמור בסעיף 2. עם זאת, נכון לעת הזו, לא הותקנו תקנות ועל כן אכיפת החוק תיעשה ככל עבירה מינהלית, בהתאם להוראות חוק העבירות המינהליות.

כאמור, **תחילתו של החוק 18 חודשים מיום פרסומו, קרי ביום 10.7.2020, והוא יעמוד בתוקפו עד חמש שנים מיום התחילה**. עוד נקבע בסעיף 8 לחוק כי ייערך מחקר לשם בחינת יישומו והשפעתו של החוק על השגת מטרתו, אשר ישמש בסיס לגיבוש המלצות לעניין הארכת תוקפו של החוק.

¹ ס' 2(ג) לחוק העבירות המינהליות, תשמ"ו-1985.

3. חוק העבירות המינהליות

הנחיית היועץ המשפטי לממשלה בעניין "נוהל והנחיות להפעלת חוק העבירות המינהליות, התשמ"ו-1985"² מפרטת את ההנחיות להפעלת חוק העבירות המינהליות והעקרונות שם יפים גם לעניין הנחיה זו.

חוק העבירות המינהליות קובע כי לשוטרי שהוסמך לפי החוק,³ הסמכות להטיל על אדם קנס מינהלי קצוב, אם היה לו יסוד סביר להניח כי אותו אדם עבר עבירה שדינה קנס כאמור. הטלת הקנס נעשית באמצעות הודעה על הטלת קנס, שנמסרת לנאנס בטופס שמכיל את הפרטים המפורטים בחוק.⁴

באפשרותו של הנאנס להגיש, בתוך 30 יום ממועד הטלת הקנס, בקשה לביטול הקנס.⁵ בנוסף, באפשרותו של הנאנס להודיע על רצונו להישפט, בתוך 30 יום ממועד הטלת הקנס או ממועד דחיית בקשתו לביטול הקנס, לפי העניין.⁶ הודיע נאנס על רצונו להישפט, יגיש כנגדו התובע כתב אישום בעבירה שעליה נאנס, אלא אם כן ראה שלא לעשות כן מטעמים מיוחדים שיירשמו.⁷ אם שילם הנאנס את הקנס המנהלי שהוטל עליו – כופרה העבירה.⁸

לצד כל האמור, לפי סעיף 15 לחוק העבירות המנהליות, קביעת עבירה כעבירה מנהלית אינה גורעת מסמכותו של תובע להגיש כתב אישום בגינה בנסיבות שמצדיקות זאת, ובלבד שטרם נמסרה ההודעה על הטלת הקנס. להלן הוראות סעיף 15 לחוק העבירות המנהליות:

15. קביעת עבירה כעבירה מנהלית אין בה כדי לגרוע מסמכותו של תובע להגיש בשלה כתב אישום, כאשר הוא סבור שהנסיבות מצדיקות זאת מטעמים שיירשמו, ובלבד שטרם נמסרה הודעה על הטלת הקנס; סעיף זה אינו גורע מסמכותו של תובע להגיש כתב אישום אם ביקש מקבל ההודעה להישפט על העבירה.

הנחיה זו נועדה בין השאר להנחות אשר לנסיבות שמצדיקות הגשת כתב אישום בהתאם להוראות סעיף 15 לחוק העבירות המנהליות ואשר לאופן אכיפת העבירה המנהלית של איסור צריכת זנות.

יצוין, כי לצורך אכיפתה של עבירה מנהלית מתבצע רישום מינהלי בגוף האוכף – במקרה זה משטרת ישראל - המתעד את פעולות האכיפה והטלת הקנס. כבכל עבירה מנהלית, רישום פנימי זה אינו מהווה רישום פלילי לפי חוק המרשם הפלילי ותקנת השבים, תשמ"א-1981,⁹ אלא הוא

² הנחית היועץ המשפטי לממשלה 4.3041(60.004) "נוהל והנחיות להפעלת חוק העבירות המינהליות, התשמ"ו-1985".

³ סעיף 5(ג) לחוק העבירות המינהליות.

⁴ סעיף 8 לחוק העבירות המנהליות.

⁵ שם, בסעיף 8א.

⁶ שם, בסעיף 8(ג) ובסעיף 8א(ה).

⁷ שם, בסעיף 13.

⁸ שם, בסעיף 23.

⁹ בהתאם לאמור בתקנה 1(3) לתקנות המרשם הפלילי ותקנת השבים (פרטי רישום שלא יירשמו או שלא יימסר מידע עליהם ועבירות שהרשעה בהן לא תפסיק את תקופות ההתיישנות או המחיקה), תשמ"ד-1984 וכן סעיף 8(ג) לחוק המידע הפלילי ותקנת השבים, התשע"ט-2019, שיכנס לתוקף בינואר 2021.

נערך לצרכי מעקב פנימיים של גוף האכיפה לשם הטלת הקנסות והגשת כתבי אישום, למשל במצב של עבירה חוזרת. בנסיבות אלה, ככלל, אין למסור מידע ממרשם זה לגורמים שונים.

4. יסודות עבירת צריכת זנות מבגיר והגדרת "מעשה זנות"

המונח "מעשה זנות", המהווה רכיב מרכיבי עבירות הזנות בכלל, ועבירת צריכת מעשה זנות בפרט, אינו מוגדר באופן מפורש בחקיקה. בית המשפט העליון הבהיר משמעותו של מונח זה מספר פעמים לאורך השנים. בין היתר נפסק כי מעשה זנות הוא **"שימוש בגוף האישה בתשלום לשם סיפוק התאוה המינית"**. מבחינה זו אין נפקא מינה... כיצד בא הגבר על סיפוקו, האם בא עליה כדרכה או שלא כדרכה או בדרך אחרת"¹⁰. כמו כן נפסק כי "הזנות עצמה אינה עבירה; אולם משמעותו של המונח ברורה מימים ימימה, והוא כי המדובר במי שמקיימת **מגע מיני תמורת תשלום**"¹¹ (ההדגשות אינן במקור). לעניין זה ראו **הנחיית פרקליט המדינה 2.2 "מדיניות האכיפה בעבירות הנלוות לזנות"**, אשר מפרטת את ההלכות שנקבעו בפסיקה לעניין זה וקובעת אמות מידה ליישום המונח במסגרת אכיפת העבירות הנלוות לזנות בחוק העונשין.

נוכח שינוי התפיסה המשמעותי בקביעת עבירת צריכת זנות מבגיר והצורך ליישמה בזהירות ובהדרגתיות כאמור, ונוכח היותה של העבירה עבירה מנהלית, הפרשנות של "מעשה זנות" ביחס לעבירה זו לצורך אכיפתה תתמקד במקרים המובהקים של צריכת זנות הנמצאים בליבתו של האיסור.

עבירת איסור צריכת זנות חלה על שני מצבים של "ניסיון": המצב הראשון הוא ניסיון לביצוע עבירה של איסור צריכת זנות לפי סעיף 12(1) לחוק. כך למשל, במצבים שבהם טרם הושלמה העברת התמורה, אך בוצע המעשה המיני, או להפך. המצב השני, הוא העבירה לפי סעיף 12(2) לחוק המתייחסת להתנהגות שאף היא ככלל בגדר ניסיון לצריכת זנות, והיא תחול על צרכני זנות אשר נמצאים במקום המשמש לביצוע מעשה זנות במטרה לצרוך מעשה זנות, בין אם כבר השלימו את ביצועה ובין אם לאו. כך לדוגמה, מצב שבו צרכן זנות ממתין לתורו על יד דלת חדר שבו מתבצע מעשה זנות בידי צרכן אחר. אמנם, כאמור, מדובר בהתנהגות שהיא אסורה בגדרי ניסיון לביצוע צריכת מעשה זנות, אולם התנהגות זו נקבעה כעבירה באופן מפורש על מנת להקל על אכיפתה של העבירה כעבירה מינהלית.

יצוין כי עבירה פלילית מורכבת הכוללת יסוד נפשי מיוחד ("במטרה לצרוך מעשה זנות"), היא עבירה שקיים קושי לאכפה כעבירה מינהלית. לשם כך, בין השאר, נקבעה החזקה בחוק לפיה אם הוכח כי עיקר השימוש במקום הוא למעשי זנות, אין צורך להוכיח כי האדם שנמצא במקום מטרתו לצרוך מעשה זנות, אלא אם הוכח אחרת. יובהר כי השימוש בחזקה ייעשה במקומות שעיקר השימוש בהם הוא למעשי זנות באופן מובהק, כגון בתי בושת, ולא במקומות שבהם עיקר השימוש הוא לשם ביצוע מעשים שאינם מעשי זנות כגון מופעי חשפנות.

¹⁰ ע"פ 72/68 עוקשי נ' מדינת ישראל (לא פורסם).

¹¹ ע"פ 2885/93 דן תומר נ' מדינת ישראל פ"ד מח(1) 635, 637 (1994).

יודגש לעניין זה כי החזקה האמורה ניתנת לסתירה הן על ידי האדם שנתפס במקום והן בדרך אחרת, כגון מנסיבות העניין. כך למשל אם מדובר באדם שמצוי במעגל הזנות, ואשר נתפס כקרבן העבירה, ברי כי לא ניתן להטיל עליו את הקנס בשל הימצאותו בבית בושת.

5. קווים מנחים לעניין הנטל הראייתי ואופן ביצוע החקירה

לשם הטלת קנס מנהלי נדרש שיהיו בפני הגורם שמטיל את הקנס העובדות והראיות שעשויות היו לשמש בסיס להגשת כתב אישום בשל אותה עבירה. דהיינו, לצורך הטלת קנס בגין העבירה של צריכת מעשה זנות נדרשת תשתית ראייתית לכך שהחשוד צרך מעשה זנות, או שהוא נמצא במקום, המשמש באופן מלא או חלקי למעשי זנות, במטרה לצורך מעשה זנות.

לשם גיבוש התשתית הראייתית ניתן לבצע פעולות איסוף מקדימות וכן לחקור אנשים, לרבות החשוד. ככלל, גם בשל היותה של העבירה עבירה מינהלית, פעולות חקירה או תשאול המעורבים ייעשו במקום העבירה, וזאת, ככל הניתן, מבלי שהחשוד יובא לתחנת המשטרה. יודגש כי תשאול במקום העבירה, גם אם תשאול קצר, מהווה חקירה על פי הדין הקיים, ולכן על גורמי המשטרה לעמוד בכללי החקירה לפי החוקים הרלוונטיים, לרבות אזהרת החשוד ויידוע בדבר הזכות להיוועץ בעורך דין.¹²

יובהר, מטבע הדברים נוכח המורכבות המשפטית והראייתית של עבירות אלו, עשוי להתעורר קושי לגבש תשתית ראייתית מספקת ללא חקירה בתחנת משטרה, כפי שמתאפשר בעבירות מנהליות אחרות שישודות העבירה בעניין פשוטים יותר. אזי בהתאם לחזקה הקבועה בחוק, ככל שישנה תשתית ראייתית לכך שעיקר השימוש במקום הוא למעשי זנות, ולא עולה מדברי החשוד בעת חקירתו במקום או מנסיבות העניין כי החזקה לא מתקיימת, ניתן להטיל את הקנס. יודגש, כי במקרים אלו נדרשת חקירה, גם לשם גיבוש תשתית ראייתית ביחס לאופי הפעילות העיקרי של המקום. חקירה זו יכול שתיעשה במעמד הטלת הקנס ויכול שתיעשה במסגרת חקירה רחבה יותר בעבירות זנות לפי חוק העונשין.

על אף האמור לעיל, בשל אופי העבירה ומורכבות החקירה, ברי כי לעיתים עשויים להתעורר מצבים בהם עולה קושי לחקור את החשוד בצריכת זנות במקום ביצוע העבירה. לפיכך ניתן יהיה לזמן את החשוד לחקירה בתחנת המשטרה למועד אחר או לעכבו לתחנה, והכל בהתאם להוראות כל דין. במקרים בהם אכיפת עבירת איסור צריכת הזנות נעשית כחלק מאכיפה הקשורה בעבירות פליליות אחרות, כגון החזקת מקום לשם זנות, סרסרות למעשי זנות, סחר בבני אדם, צריכת זנות מקטין וכיו"ב, יש למצות את החקירה בעבירות אלו בדרך המקובלת, לרבות גביית עדויות המעורבים או הנפגעים בתחנת המשטרה, ככל שנדרש.

¹² ראו לעניין זה סעיף 3(א) לחוק סדר הדין הפלילי (חקירת חשודים), התשס"ב-2002 הקובע: "חקירת חשוד תתנהל בתחנת משטרה (בחוק זה – תחנה), אלא אם כן סבר השוטף כי לא ניתן לנהלה בתחנה או שיש צורך ענייני לנהלה בדחיפות מחוץ לתחנה, או אם סבר הקצין הממונה כי קיים צורך ענייני בחקירת החשוד מחוץ לתחנה."

יובהר, כי אין באמור לעיל כדי לפגוע בסמכותו של שוטר לדרוש מחשוד או עד להילוות עמו לתחנת המשטרה ככל שהדבר נדרש, בהתאם להוראות סעיף 67 או 68 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), תשנ"ו-1996.

6. נסיבות בהן יוגש כתב אישום

כאמור, לפי סעיף 15 לחוק העבירות המינהליות, קביעת עבירה כעבירה מינהלית אין בה כדי לגרוע מסמכותו של תובע להגיש בשלה כתב אישום, כאשר הוא סבור שהנסיבות מצדיקות זאת מטעמים שיירשמו, ומשכך גם בשל העבירה המוצעת ניתן יהיה להעמיד לדין, במקרים המתאימים. **החלטה על הגשת כתב אישום תתקבל על ידי ראש חטיבת התביעות או רפרנט ארצי שיוסמך לכך מטעמו.** להלן הנסיבות בהן יש מקום לשקול הגשת כתב אישום:

א. **עבירות נלוות לעבירת צריכת הזנות** – במקרים בהם החשוד ביצע עבירה נוספת **הקשורה** בנסיבות אירוע צריכת הזנות, כגון תקיפה, שוד, אינוס, סרסרות למעשי זנות, וכיו"ב, ראוי לשקול במסגרת כתב האישום בגין העבירה הנוספת, את העמדתו לדין גם בגין העבירה של איסור צריכת זנות. זאת, בשונה מעבירה אשר **אינה קשורה** לאירוע צריכת הזנות או מעבירה נוספת שאינה כלפי האדם הנמצא במעגל הזנות, כגון חשוד אשר שוהה בישראל שלא כדין או חשוד שהפריע לשוטר במילוי תפקידו. במקרים כגון אלו הכלל ייוותר כי יוטל קנס בגין העבירה המינהלית.

ב. **רצידיביזם** – כאשר אדם נתפס מבצע עבירה של צריכת זנות מבגיר מספר פעמים יש לשקול הגשת כתב אישום נגדו. זאת, משום שכאשר אדם ביצע עבירה חוזרת של צריכת זנות ומוטל עליו כפל קנס, ועדיין המשיך לבצע עבירות צריכת זנות, הדבר מעיד שהמנגנון הקבוע בחוק אינו מרתיע אותו. על כן, ככלל, יוגש כתב אישום נגד אדם שביצע עבירת צריכת זנות בפעם השלישית, בהתקיים התנאים לעבירה מנהלית חוזרת.

ג. **עבר פלילי בעבירות זנות** – על אף כי העמדה לדין בעבירה מינהלית תיעשה ככלל בשל נסיבות הקשורות לאותה העבירה ולא בשל הרשעה קודמת בעבירה אחרת, ישנן עבירות הקבועות בחוק העונשין שנועדו להגן מפני ערכים מוגנים דומים לאלו שבבסיס העבירה של צריכת זנות. הרשעה בעבירות אלו, הקשורות לעולם הזנות אך הן עבירות חמורות יותר מן העבירה של צריכת זנות, מעידה על היכרות קודמת של האדם עם תעשיית הזנות והנזקים הכרוכים בה ולפיכך מוצדק להעמיד את האדם לדין כאשר ביצע עבירה של צריכת זנות. על כן, ניתן להעמיד לדין בגין עבירת צריכת זנות מקום שבו מדובר במי שהורשע **בשלוש השנים שקדמו לביצוע העבירה** של צריכת הזנות באחת או יותר מהעבירות הבאות: סרסרות למעשי זנות - סעיף 199 לחוק העונשין; הבאת אדם לידי מעשה זנות או עיסוק בזנות - סעיפים 201, 202 ו-203 לחוק העונשין; ניצול קטינים לזנות - סעיף 203 לחוק העונשין; איסור צריכת זנות מקטין - סעיף 203 לחוק העונשין; החזקת מקום לשם זנות - סעיף 204 לחוק העונשין; סחר בבני אדם לשם הבאתו לידי מעשה זנות - סעיף

377א(א)5 לחוק העונשין; חטיפה לשם סחר למטרות זנות - סעיף 374א לחוק העונשין; גרימה לעזיבת המדינה לשם הבאתו לידי מעשה זנות - 376ב לחוק העונשין.

ד. **צריכת זנות בנסיבות חמורות במיוחד** – יש לשקול הגשת כתב אישום במקרים בהם העבירה בוצעה בנסיבות חמורות במיוחד הכוללות ניצול מצוקתו של אדם. ניצול מצוקה כאמור כולל, למשל, צריכת זנות מאדם תחת השפעה קשה של סמים או אלכוהול, גם אם אינו עולה כדי עבירת מין; ניצול היותו של אדם קורבן לעבירה של סחר בבני אדם; ניצול תנאים קשים בהם שוהה האדם כגון שלילת חירות או כליאה; ניצול מוגבלות חמורה ובולטת של האדם ועוד. בטרם החלטה על העמדה לדין, יינתן משקל לנסיבות הקונקרטיות והאפשרות של הצרכן לעמוד על קיומן, כך למשל, האם מדובר בתנאים או במצב הניכר לעין, האם היה מודע להיותו של אדם קורבן סחר, ועוד. יובהר, כי אין מדובר ברשימה סגורה וייתכנו נסיבות חמורות נוספות של ניצול מצוקה אשר יצדיקו שקילת הגשת כתב אישום.

כאמור, על פי סעיף 15 לחוק העבירות המנהליות ניתן להגיש כתב אישום בגין עבירה מנהלית רק אם טרם הוטל קנס בגינה. **לפיכך על השוטר במקום לבדוק האם מתקיימות נסיבות המצדיקות הגשת כתב אישום בטרם הטלת הקנס.** סבר השוטר כי מתקיימות נסיבות המצדיקות הגשת כתב אישום, או כי הנסיבות מחייבות בירור נוסף לצורך החלטה אם יוגש כתב אישום, יימנע מהטלת הקנס. ככל שהבדיקה הובילה למסקנה שלא התקיימו נסיבות אשר מצדיקות כתב אישום, ניתן להטיל את הקנס המנהלי בתום הבדיקה.

יודגש כי סעיף 67א(ג)1 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 קובע כי לא ניתן לערוך הסדר מותנה בין השאר בעבירות מנהליות. על כן, בין אם הוחלט לא להגיש כתב אישום ובין אם הוגש כתב אישום, לא ניתן לערוך הסדר מותנה בעבירה של איסור צריכת זנות.

7. ההתייחסות לאוכלוסיות בזנות

יובהר, כי העיסוק בזנות כשלעצמו אינו מהווה עבירה פלילית בישראל. בשים לב לערך המוגן בבסיס העבירה של צריכת זנות מבגיר, שעניינו בהגנה על אוכלוסיות המצויות במעגל הזנות, אוכלוסיות אלו נתפסות, על פי הרציונלים שהובילו לקביעת העבירה הפלילית, כקרבן העבירה (להרחבה בעניין זה ר' את דו"ח הצוות הבין-משרדי ואת דברי ההסבר להצעת החוק). אשר על כן יש חשיבות לכך שההתייחסות לאוכלוסיה זו במסגרת אכיפת החוק תיעשה בהתאם.

ככלל ההתייחסות לאוכלוסיות המצויות בזנות, במהלך פעולות לאכיפת החוק, תיעשה ברגישות הנדרשת, תוך שימת דגש על הצורך בשמירה על האוטונומיה של האנשים המצויים במעגל הזנות. במסגרת זו אוכלוסיות אלו לא יובאו, ככל הניתן, לתחנת המשטרה לצורך מתן עדות ביחס לעבירה של איסור צריכת זנות. בשים לב לאמור, משטרת ישראל תסדיר בנוהל את ההתנהלות של שוטרים כלפי אוכלוסיות המצויות במעגל הזנות, על מנת להבטיח ככל הניתן שלא יהיה בפעולות האכיפה כשלעצמן כדי להחמיר את הפגיעה בהן. נוסף על כך, הגורמים

שיוסמכו לאכיפת חוק איסור צריכת זנות במשטרת ישראל יעברו הכשרה ייחודית, אשר תכלול בין היתר התייחסות לקשיים המלווים אוכלוסיות המצויות במעגל הזנות, לרבות הקלון החברתי והסטיגמות מולם הן מתמודדות.

במקרים בהם נחקר האדם שנתן שירותי זנות בתחנת המשטרה, ומעדותו עלה כי נגרמה לו פגיעה קונקרטיה במהלך צריכת שירותי הזנות, יידע אותו החוקר בדבר זכויותיו בהתאם לחוק זכויות נפגעי עבירה, התשס"א – 2001, ויברר את רצונו בקבלת מידע על המשך ההליך.

8. אכיפה כלפי קטינים

אכיפת עבירת צריכת זנות מבגיר כלפי צרכן שהוא קטין מעוררת מורכבות במישורים שונים. ראשית, העובדה שקטין צרך מעשה זנות עשויה להעיד על קשיים אחרים בחייו אשר מצריכים טיפול, ואין בהליך אכיפתי של הטלת קנס מנהלי כדי לסייע בהקשר זה. שנית, הטלת קנסות מנהליים על קטינים מעלה קשיים יישומיים שונים. שלישית, מבחינה משפטית קיום יחסי מין עם קטין מתחת לגיל 16, אף בהסכמתו, מהווה עבירה פלילית ולכן מצבים כאלו עשויים להעמיד, בחלק מהמקרים, את הקטין כפוגע וכנפגע בו זמנית. אי לכך, וכן בשים לב לראשוניות של העבירה הפלילית ולעובדה שמדובר בשלב זה בהוראת שעה, ככלל לא יוטל קנס מנהלי על קטין שביצע עבירה של צריכת זנות מבגיר, והטיפול בקטין כאמור ייעשה במישור הטיפולי והחינוכי ולא במישור הפלילי.

אם נתפס קטין מבצע עבירה של צריכת זנות מבגיר, השוטר במקום ירחיק את הקטין ממקום ביצוע העבירה ויפעל כדי ליידע קצין מבחן לנוער בנפה שבה התבצעה העבירה, אשר יבחן את הצורך בהמשך התערבות טיפולית או בנקיטת צעדים אחרים, כדוגמת יידוע עו"ס לחוק נוער (טיפול והשגחה), והכל בהתאם לנסיבות העניין.